

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8

พรพิมล บุตะลา

สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประจักษ์ บัวผัน

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันรับ 25 กุมภาพันธ์ 2565, วันแก้ไข 17 มิถุนายน 2565, วันตอบรับ 30 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 230 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน และสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยมีการกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม ด้านการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน และด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ทั้ง 4 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 55.9 ($R^2=0.559$, $p\text{-value}<0.001$)

คำสำคัญ : โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Personal Characteristics and Key Success Factors Affecting The Performance of Gold Health Promotion School Among Educators in Border Patrol Police Schools at Health Region 8

Pornpimol Butala

Master of Public Health Program, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

Prachak Bouphan

Faculty of Public Health, Khon Kaen University

Received 25 February 2022, Revised 17 June 2022, Accepted 30 June 2022

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to study personal characteristics and key success factors affecting the performance of gold health promotion schools among educators at border patrol police schools in health region 8, Thailand. The samples were 125 educators randomly selected by stratified random sampling from the 230 populations. Data was collected using the questionnaire for the quantitative data and the in-depth interview guidelines for qualitative data gathering. which were examined and verified by the three experts for content validity items objective congruence (IOC) found that all items more than 0.50 and Cronbach's alpha coefficient of 0.98. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics at a significance level of 0.05. The results showed that four variables of key success factors; the development of the image of the educational institution, the implementation in areas where there is readiness and voluntary participation, the linking between schools in the same network, and the building understanding and encouraging cooperation affected and could jointly predict the performance of gold health promotion schools among educators at border patrol police schools in health region 8 at 55.9% ($R^2=0.559$, $p\text{-value}<0.001$).

Keywords: Gold Health Promotion School, Key Success Factors, Border Patrol Police Schools

■ บทนำ

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปีที่จะสามารถถอยออกในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ คือ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับ

คนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการพัฒนาคนทุกช่วงวัย⁽¹⁾ ประกอบกับโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้มุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนที่เป็นทรัพยากรสำคัญของ

ประเทศไทย เป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ในส่วนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมุ่งหวังให้มีการพัฒนาและมีศักยภาพในการขยายผลการพัฒนาสู่ชุมชน พร้อมกับพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์บริการความรู้แก่ประชาชน และผู้สนใจ⁽²⁾ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นโรงเรียนที่มีความร่วมมือ ร่วมใจกันพัฒนาพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมให้อึดต่อสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการมีสุขภาพดีของทุกคนในโรงเรียน⁽³⁾

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ รูปแบบของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ด้านกระบวนการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ประกอบด้วย 1.1) นโยบายของโรงเรียน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริม เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพ การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพนักเรียน การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ การส่งเสริมสุขภาพจิตและเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง การคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน การพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านสุขภาพโดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสุขภาพนักเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และ 1.2) การบริหารจัดการในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคลากร การอำนวยการ และการควบคุมกำกับ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนที่ช่วยให้การดูแลส่งเสริมสุขภาพเด็ก และบุคลากรให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่สำคัญของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) ตำแหน่ง 6) ระยะเวลาการปฏิบัติงานใน

โรงเรียน และ 7) การได้รับการฝึกอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง⁽⁴⁾ นอกจากคุณลักษณะส่วนบุคคลแล้ว ปัจจัยแห่งความสำเร็จยังเป็นตัวช่วยผลักดันให้การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา และ 6) การเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน⁽⁵⁾ อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

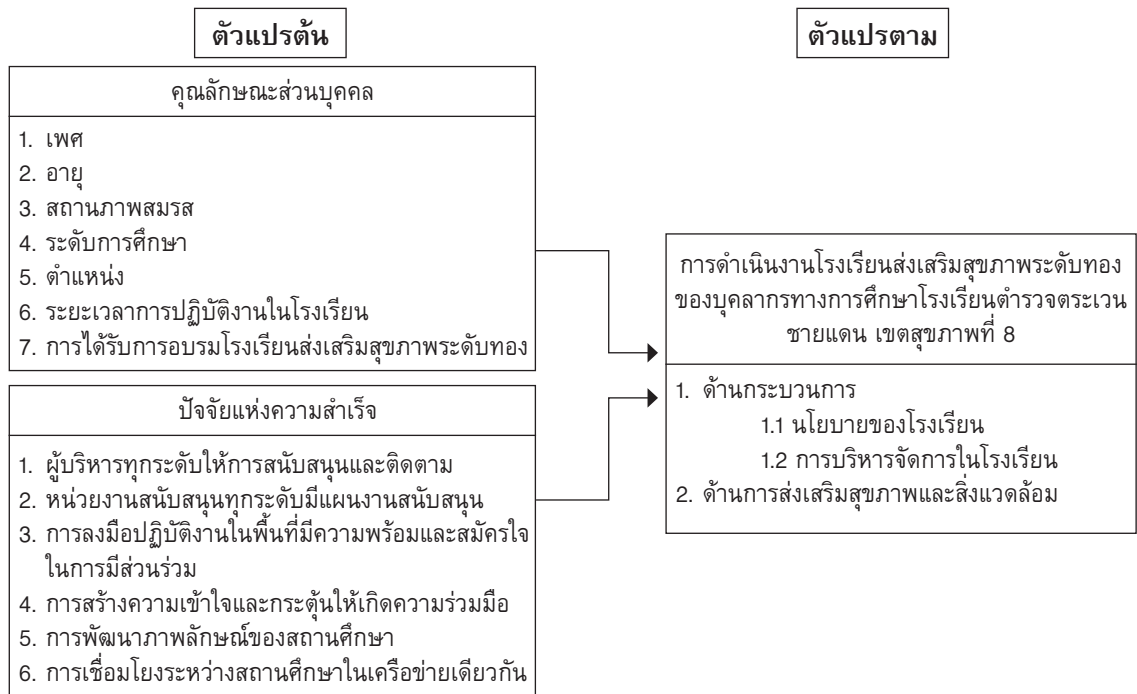
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีที่ตั้งกระจายอยู่ตามแนวชายแดนในพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกล การคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศ โดยในปีการศึกษา 2563 มีโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 220 แห่ง นักเรียนทั้งหมดจำนวน 26,520 คน

โดยปีงบประมาณ 2562 – 2563 มีโรงเรียนผ่านการรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.5 จากข้อมูลดังกล่าวพบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนผ่านการรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองมีจำนวนน้อย ทั้งนี้มีสาเหตุจากผลสำเร็จการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ โดยเฉพาะปัญหาด้านส่งเสริมสุขภาพและ

สิ่งแวดล้อม กล่าวคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การสุขาภิบาลอาหารปลอดภัย โรงเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร 30 ข้อ จำนวน 8 แห่ง และด้านโภชนาการในโรงเรียนพบเด็กนักเรียนมีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเกินเกณฑ์ (เริ่มอ้วนและอ้วน) มากกว่าร้อยละ 10.0 จำนวน 6 แห่ง และส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์ (ค่อนข้างเตี้ยและเตี้ย) มากกว่าร้อยละ 5.0 จำนวน 2 แห่ง⁽⁶⁾

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทาง นโยบาย การวางแผน และการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองเป็นการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

■ กรอบแนวคิด

■ วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเขตสุขภาพที่ 8

2. ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเขตสุขภาพที่ 8

■ วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study)

● ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 230 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 125 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 15 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)⁽⁷⁾ ดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{\lambda(1-R^2_{Y,A,B})}{R^2_{Y,A,B}-R^2_{Y,A}} + W \quad \dots\dots(1)$$

$$\text{เมื่อ } \lambda = \lambda_L - \frac{1/V_L - 1/V}{1/V_L - 1/V_U} (\lambda_L - \lambda_U) \dots\dots(2)$$

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาปัจจัยบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย⁽⁸⁾ ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงกันกับการวิจัยครั้งนี้จากการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 125 คน

● **วิธีการสุ่มตัวอย่าง** ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามจังหวัด โดยให้ประชากรในแต่ละชั้นภูมิมียุทธศาสตร์คล้ายคลึงกันมากที่สุด และทำการคำนวณสัดส่วนขนาดตัวอย่างต่อกลุ่มประชากรซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแต่ละ

จังหวัด เมื่อได้จำนวนขนาดตัวอย่างแล้วจึงทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละจังหวัด จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน ขนาดตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด ดังตารางที่ 1

กลุ่มบุคคลที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยพิจารณาวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองได้ดีที่สุด (Key Informants) ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานวัยเรียน ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี, บุคลากรทางการศึกษาในศึกษาธิการจังหวัด, ผู้แทนจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนและดูแลด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูใหญ่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 2 คน ครูอนามัยโรงเรียน หรือครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน

● **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประกอบด้วยแบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้มีทั้งหมด 2 ชุด ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 62 ข้อ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล มีคำถาม 7 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีคำถาม 30 ข้อ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ทำการศึกษา ตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างต่อประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	นครพนม	80	41
2	เลย	62	34
3	บึงกาฬ	37	21
4	อุดรธานี	35	20
5	สกลนคร	16	9
	รวม	230	125

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง มีคำถาม 20 ข้อ โดยส่วนที่ 2 และ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ⁽⁹⁾ โดยมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ หากตอบระดับมากที่สุด 5 คะแนน ตอบระดับมาก 4 คะแนน ตอบระดับปานกลาง 3 คะแนน ตอบระดับน้อย 2 คะแนน และตอบระดับน้อยที่สุด 1 คะแนน และส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง และชุดที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง เขตสุขภาพที่ 8

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือทั้ง 2 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือกับบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 10 จำนวน 30 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ เท่ากับ 0.97 ด้านการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง เท่ากับ 0.96 และภาพรวมแบบสอบถามทั้งชุด เท่ากับ 0.98

● **การวิเคราะห์ข้อมูล** ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

การแปลผล การแปลผลคะแนนระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากร

ทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 โดยนำมาจัดระดับเป็น 5 ระดับ⁽¹⁰⁾ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ ระดับมากที่สุด (4.50-5.00 คะแนน) ระดับมาก (3.50-4.49 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.50-3.49 คะแนน) ระดับน้อย (1.50-2.49 คะแนน) และระดับน้อยที่สุด (1.00-1.49 คะแนน) สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)⁽¹¹⁾ มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับ ดังนี้ r = 0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ r = ±0.01 ถึง ±0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ r = ±0.31 ถึง ±0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง r = ±0.71 ถึง ±0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง r = ±1 หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์

● **การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง** ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 6 ธันวาคม 2564 เลขที่ HE642250 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 11 - 31 มกราคม พ.ศ. 2565

■ ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 กลุ่มตัวอย่าง 125 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.0 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.2 โดยมีอายุเฉลี่ย 37.32 ปี (S.D. = 8.90 ปี) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 58 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ 57.6 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 75.2 ส่วนใหญ่เป็นครูตชด. คิดเป็นร้อยละ 45.6 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อยู่ระหว่าง 1 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.4 เฉลี่ย 9.04 ปี (S.D. = 8.59 ปี) มีค่ามัธยฐาน 5 ปี โดยมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต่ำสุด 1 ปี และมากที่สุด 33 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง คิดเป็นร้อยละ 88.0 และส่วนใหญ่

จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 86.7 โดยมีค่าเฉลี่ย 1.33 ครั้ง (S.D. = 1.05 ครั้ง) มีค่ามัธยฐาน 1 ครั้ง ค่าต่ำสุด 1 ครั้ง ค่าสูงสุด 5 ครั้ง

2. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.82 (S.D. = 0.65) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D. = 0.70) รองลงมา คือ หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อม และสมัครใจในการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.81) รองลงมา คือ การเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.73)

3. ระดับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D.=0.56) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.20 (S.D.=0.59) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.=0.60)

4. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 พบว่า

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียน และการได้

รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.684, p\text{-value}<0.001$) ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูง คือ การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ($r=0.709, p\text{-value}<0.001$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ($r=0.549, p\text{-value}<0.001$) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ($r=0.636, p\text{-value}<0.001$) การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($r=0.496, p\text{-value}<0.001$) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($r=0.677, p\text{-value}<0.001$) และการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน ($r=0.672, p\text{-value}<0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

5. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ($p\text{-value}=0.031$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($p\text{-value}=0.003$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการ

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8

คุณลักษณะส่วนบุคคล	การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (<i>r</i>)	<i>p</i> -value	ระดับความสัมพันธ์
1. เพศ (หญิง)	-0.063	0.485	ไม่มีความสัมพันธ์
2. อายุ	0.141	0.117	ไม่มีความสัมพันธ์
3. สถานภาพสมรส (สมรส)	0.042	0.645	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี)	-0.118	0.191	ไม่มีความสัมพันธ์
5. ตำแหน่ง (ครู ๓๓๑.)	0.029	0.744	ไม่มีความสัมพันธ์
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียน	0.075	0.407	ไม่มีความสัมพันธ์
7. การได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง (เคย)	0.108	0.702	ไม่มีความสัมพันธ์

*ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (<i>r</i>)	<i>p</i> -value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.684***	< 0.001	ปานกลาง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.549***	< 0.001	ปานกลาง
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.636***	< 0.001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.496***	< 0.001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.677***	< 0.001	ปานกลาง
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา	0.709***	< 0.001	สูง
6. การเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน	0.672***	< 0.001	ปานกลาง

***ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.001

ตารางที่ 4 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8

ตัวแปร	B	Beta	t	p-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา	0.352	0.406	2.187	0.031	0.709	0.503	0.499	-
2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	-0.225	-0.320	-2.990	0.003	0.721	0.520	0.512	0.017
3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน	0.216	2.336	2.752	0.007	0.737	0.543	0.532	0.023
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.233	0.303	2.087	0.039	0.748	0.559	0.545	0.016

ค่าคงที่ 1.750, F = 38.076, p-value < 0.001, R = 0.748, R² = 0.559, R²adj = 0.545

เชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน (p -value=0.007) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (p -value=0.039) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ได้ร้อยละ 55.9 ดังตารางที่ 4

6. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก
พบว่า ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา โรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจและไว้วางใจ ที่จะพบุตรหลานมาศึกษาเล่าเรียน การปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย ทั้งนี้ นอกจากความพร้อมของโรงเรียนแล้วนั้น ความพร้อมของชุมชนก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ การเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนที่ดำเนินงานประสบความสำเร็จแล้ว

สามารถเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน โดยให้คำแนะนำและช่วยเหลือกันระหว่างสถานศึกษา และการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ บุคลากรทางการศึกษาคควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้กับภาคีเครือข่ายให้มีความเข้าใจ มีความตระหนักในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง

7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 โดยภาพรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด 125 ฉบับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ทั้งหมด 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 39.2 โดยปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อม และสมัครใจในการมีส่วนร่วม ร้อยละ 22.9 รองลงมา คือ ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ร้อยละ 18.8 ส่วนปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด คือ หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ร้อยละ 5.8 รองลงมา

คือ การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ร้อยละ 11.2

■ อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียน และการได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุขภาพที่ 8 เนื่องจากการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไม่ได้จำกัดกรอบการทำงานเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิงทุกคนล้วนทำงานภายใต้กฎระเบียบและมาตรฐานเดียวกันและสามารถปฏิบัติงานที่ได้ผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไม่ว่าจะอายุมากหรือน้อยก็ต้องเรียนรู้และสามารถศึกษาหาความรู้ได้เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอายุจะแตกต่างกันก็ไม่ทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแตกต่างกัน นอกจากนี้การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเน้นเรื่องการเรียนการสอนเด็กนักเรียนเป็นสำคัญ มีความเสียสละ ท่วมเทในหน้าที่ ๆ ที่ได้ผิดชอบในการปฏิบัติงานในเวลาอย่างเต็มที่ ไม่ได้กระทบเวลาส่วนตัว หรือเวลาของครอบครัวนอกเหนือจากเวลางาน จึงทำให้สถานภาพสมรส ไม่ส่งผลกระทบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปฏิบัติงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัดตามกฎระเบียบของผู้บังคับบัญชา ไม่ว่าจะบุคคลจะได้รับการศึกษาระดับใด ทุกคนต่างปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่งทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่นักเรียนและดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้ใกล้เคียงกัน ในการปฏิบัติงาน

นั้นมีแนวทางในการปฏิบัติค่อนข้างชัดเจน ทำให้บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เข้ามาปฏิบัติงานไม่ว่าจะมีประสบการณ์หรือไม่มีประสบการณ์มาก่อนก็สามารถเรียนรู้ และเข้าใจแผนการดำเนินงานสามารถปฏิบัติงานได้ดี ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนจึงไม่ส่งผลกระทบ นอกจากนี้ การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองมีคู่มือที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างละเอียด ชัดเจน และมีการเผยแพร่หลายรูปแบบ เช่น หนังสือคู่มือหรือช่องทางออนไลน์ จัดทำโดยกรมอนามัย ทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานสามารถศึกษา และเรียนรู้ได้หลายช่องทาง ทั้งนี้การได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองจึงไม่มีความสัมพันธ์ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรทิวิวัฒน์ ฝ่ายหมื่นไวย และชนะพล ศรีฤชา⁽⁶⁾ พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียน และการได้รับการอบรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ($p\text{-value}=0.031$) ซึ่งภาพลักษณ์ของสถานศึกษามีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน⁽⁵⁾ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านภาพลักษณ์มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹²⁾ และผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ไม่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุข

ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹³⁾

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม (p -value=0.003) ซึ่งในการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ เสียสละในการดำเนินงานและร่วมแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทุกกระบวนการ ทุกขั้นตอน⁽⁷⁾ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านพื้นที่ที่สมัครใจและชุมชนมีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹²⁾ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมมีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹³⁾ และผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมไม่มีผลต่อการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน⁽¹⁴⁾

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน (p -value=0.007) ซึ่งการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้⁽³⁾ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านความเชื่อมโยงกันในเครือข่ายบริการสุขภาพมีผลต่อการปฏิบัติ

งานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹²⁾ และผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกันไม่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2⁽¹⁵⁾

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (p -value=0.039) เนื่องจากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน ควรประชุมหารือหรือสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน จึงจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง อย่างต่อเนื่อง⁽⁵⁾ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือมีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽¹³⁾ และผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁽¹⁶⁾

■ สรุป

ผลการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากร

ทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา, ด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม, ด้านการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน และด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ มีผลและสามารถรวมกันพยากรณ์ ได้ร้อยละ 55.9 ซึ่งภาพลักษณ์ของสถานศึกษามีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน การปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย ทั้งนี้นอกจากความพร้อมของโรงเรียนแล้ว ความพร้อมของชุมชนก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ส่วนการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกัน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ เนื่องจากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน ควรประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน จึงจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองอย่างต่อเนื่อง

■ ข้อเสนอแนะ:

● ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ควรให้ความสำคัญในการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแก่บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ ทราบแนวปฏิบัติของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง

2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ควรส่งเสริมและสนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองให้แก่บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

● ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

■ กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. ประจักษ์ บัวผัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เขตสุภาพที่ 8 ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ; 2560.
2. โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. รายงานการดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2563. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี; 2564.
3. สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย. คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2558. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2558.
4. Schermerhorn JR, Osborn RN, Hunt JG, Uhl-Bien M. Organizational Behavior. 12th edition. United States of America: John Wiley & Sons; 2011.
5. ชูชัย ศุภวงศ์, สมศักดิ์ ชูณหรัศม์, ลัดดา ดำริการเลิศ, สุพัตรา ศรีวิณิชชากร, เกษม เวชสุนทรานนท์ และ ศุภกิจ ศิริลักษณ์. คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ; 2553.
6. ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรดิตถ์ กรมอนามัย. รายงานสรุปผลการดำเนินงานกลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยเรียน ประจำปีงบประมาณ 2564. อุตรดิตถ์: ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรดิตถ์; 2564. (เอกสารอัดสำเนา)
7. Cohen JM. & Uphoff NT. Rural Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press; 1981.
8. จัตรพิวัฒน์ ฝ่ายหมื่นไวย และชนะพล ศรีฤทธา. ปัจจัยบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียนในจังหวัดหนองคาย. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2557;6(3):222-9.
9. Likert R. The human organization: Its management and values. New York: McGraw-Hill; 1967.
10. Chantasawan S, Buathuan S. Social science research methodology. Khon Kaen: Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University; 2004.
11. Elifson KW, Richard RP, Haber A. Fundamentals of Social Statistics. 2nd edition. New York: McGraw-Hill, Inc; 1990.
12. กัญญารัตน์ จันทร์โสม, ประจักษ์ บัวผัน และมกรพันธ์ จุฑะรสก. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20:(2)60-71.
13. ณัฐพล โยธา, ประจักษ์ บัวผัน และสุรัชย์ พิมพ์. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์กร ที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(1):149-60.
14. มุขปา บุญกะนันท์, กระพันธ์ ศรีงาน, และสิทธิชัย ดีสัน. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษาศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2560;17(3):659-67.
15. สำเร็จ สุวาท และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 2560;9(1): 314-28.
16. ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 2558;16(4): 82-92.